Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 3ο, φ. 35. Αύγουστος 2015

Η Εκκλησία πρέπει να είναι όπως θέλω εγώ ή εγώ όπως θέλει η Εκκλησία;

Από τις 27 Ιουλίου 2015 ένας ορθόδοξος χριστιανός από το Μπουρούντι (ένα μικρό κράτος της Αφρικής, που βρίσκεται στα πρόθυρα εμφυλίου πολέμου) συνελήφθη, φυλακίστηκε και υποβλήθηκε σε βασανιστήρια, επειδή, ως αξιωματικός της αστυνομίας, αρνήθηκε να ασκήσει βία ενάντια σε άοπλους διαδηλωτές.

Το όνομά του είναι Σπύρος Χαγκαμπιμάνα, είναι ένας από τους εκατοντάδες χιλιάδες μαύρους Αφρικανούς που έχουν γίνει ορθόδοξοι χριστιανοί τις τελευταίες δεκαετίες, βρίσκεται ακόμα στη φυλακή και πιθανόν να θανατωθεί – και να γίνει, ασφαλώς, έτσι μάρτυρας και άγιος.

Υπάρχουν επίσης πολλές χώρες του κόσμου, κυρίως σκληρές μουσουλμανικές, αλλά και αθεϊστικές (όπως η Βόρεια Κορέα), όπου το να είσαι χριστιανός ή να γίνεις χριστιανός μπορεί να στοιχίσει τη ζωή σου. Κι όμως εκεί ζουν πολλοί χριστιανοί, διακινδυνεύοντας τη ζωή τους και συχνά προσφέροντάς την δώρο στον Ιησού Χριστό, που τόσο αγαπούν.

Στην Ορθόδοξη Ελλάδα όποιος θέλει να εφαρμόσει τις εντολές του Χριστού δεν κινδυνεύει με φυλάκιση, βασανιστήρια και θάνατο. Παρατηρούμε όμως με θλίψη και κατάπληξη πόσο απομακρυνόμαστε κάθε μέρα από αυτές τις εντολές (που, αν τις εφαρμόζαμε, ο κόσμος θα γινόταν παράδεισος, χωρίς αδικία και βία), πόσο έντονα αρνούμαστε το Χριστό και την πίστη Του, με πόσο μίσος ή περιφρόνηση γυρνάμε την πλάτη στην πίστη των χριστιανών πατέρων μας και, τελικά, πόσο έντονα θέτουμε όρους στην Εκκλησία, για να της «κάνουμε τη χάρη» να πλησιάσουμε σ' αυτήν, και απαιτούμε να μεταμορφωθεί και να γίνει όπως εμείς τη θέλουμε, για να μπούμε σ' αυτήν και να γίνουμε μέλη της.

Τα παραπάνω γράφονται με αληθινή αγάπη και αγωνία για τη σωτηρία όλων μας, αγαπητοί αδελφοί, κι όχι με σκοπό να κρίνουν ή να δικάσουν κανένα.

«Αν η Εκκλησία θέλει να της κάνω την τιμή να είμαι χριστιανός… αν η Εκκλησία θέλει να της κάνω την τιμή να πηγαίνω στη λειτουργία ή να μεταλαβαίνω… πρέπει να κάνει μια σειρά αλλαγές στον τρόπο που υπάρχει, που λειτουργεί, που πλησιάζει τον άνθρωπο».

Αυτές οι αλλαγές είναι ό,τι νομίζει ο καθένας. Να συντομεύσει τις λειτουργίες, να καταργήσει ή να μειώσει στο ελάχιστο τις νηστείες, να μεταφράσει τις ιερές τελετές, να χειροτονήσει γυναίκες ιέρειες, να επιτρέψει να συζούν χωρίς γάμο όσοι το θέλουν, να παντρεύει τους ομοφυλόφιλους, να… να…

Αν δεν τα κάνει αυτά – και εφόσον δεν τα κάνει – οι παπάδες και οι δεσποτάδες «είναι οπισθοδρομικοί, σκοταδιστές, σοβινιστές, ρατσιστές, "ομοφοβικοί"» και ό,τι άλλο κυκλοφορεί στη μόδα.

Και βέβαια, «δεν τα είπε αυτά ο Χριστός – αν τα έλεγε ο Χριστός, εμείς θα τα δεχόμασταν, αλλά τα επινόησαν οι πονηροί παπάδες, άρα τα απορρίπτουμε».

Δυστυχώς, κανείς από μας δε σκέφτεται πως **όσα διδάσκει η Εκκλησία τώρα και τόσους αιώνες δεν τα επινόησαν κοινοί άνθρωποι**, ή – πολύ περισσότερο – πονηροί άνθρωποι που εξυπηρετούσαν ιδιοτελείς σκοπούς, **αλλά άγιοι**. Άγιοι έγραψαν την Αγία Γραφή, άγιοι έγραψαν και καθιέρωσαν τη θεία λειτουργία και τις άλλες ιερές τελετές, άγιοι καθιέρωσαν τις συγκεκριμένες νηστείες που έχουμε στην Ορθόδοξη Εκκλησία, άγιοι δίδαξαν αυτά που λέει η Εκ-

κλησία για το γάμο, τις ερωτικές σχέσεις και γενικά τις ανθρώπινες σχέσεις σε κάθε επίπεδο.

Άγιοι καθιέρωσαν να μη χειροτονούνται γυναίκες ιέρειες, άγιοι που καθόλου δεν ήταν εναντίον των γυναικών (αντίθετα, τις υποστήριξαν όσο μπόρεσαν και τίμησαν πάρα πολύ όλες τις γυναίκες αγίες της εποχής τους και των παλαιότερων εποχών, με κυριότερη φυσικά την Παναγία μας). Άγιοι εξήγησαν τι είναι η αμαρτία, πώς συγχωρείται (με τη μετάνοια και την εξομολόγηση), τι είναι τα πάθη (οι ηθικές και πνευματικές – αλλά συχνά και σωματικές – εξαρτήσεις μας) και πώς θεραπεύονται, αλλά και τι ρόλο παίζουν η νηστεία, η προσευχή, η εξομολόγηση, η θεία κοινωνία κ.τ.λ. στη θεραπεία της ψυχής μας από τα πάθη και την αμαρτία, στην πνευματική μας πρόοδο και, τελικά, στην ένωσή μας με το Θεό και τους συνανθρώπους μας, που είναι η σωτηρία της ψυχής μας, η σωτηρία του κόσμου ολόκληρου.

«Είμαι πιστός, αλλά θέτω όρους στην Εκκλησία!»

Πολλοί από μας δεν πατάμε ποτέ στην εκκλησία, δεν εξομολογούμαστε, δε νηστεύουμε (εκτός ίσως από τη Μεγάλη Εβδομάδα ή τη μισή Μεγάλη Εβδομάδα), δεν προσευχόμαστε, δεν κάνουμε γενικά τίποτα απ' όσα περιλαμβάνει η χριστιανική πνευματική ζωή, κι όμως έχουμε την απαίτηση να προστατεύει ο Θεός εμάς και τα παιδιά μας (με τον τρόπο φυσικά που *εμείς* θέλουμε να το κάνει, δεν Του επιτρέπουμε καν ν' αποφασίσει τι είναι καλύτερο για μας), αλλά και την απαίτηση να συμμορφώνεται η Εκκλησία στις επιθυμίες μας όταν τελούμε κάποιο μυστήριο.

Παντρευόμαστε, βαφτίζουμε τα παιδιά μας, κηδεύουμε κάποιον δικό μας ή τελούμε το μνημόσυνό του και απαιτούμε οι ιερείς να κάνουν τις τελετές όπως θέλουμε εμείς. Αλίμονό τους, αν τολμήσουν να μας υποδείξουν ότι το σωστό είναι κάτι διαφορετικό. Αν μας πουν π.χ. ότι μια μέρα, που θέλουμε εμείς, η Εκκλησία δεν τελεί γάμο (επειδή π.χ. είναι νηστεία) ή δεν τελεί μνημόσυνο (επειδή π.χ. είναι μια μεγάλη γιορτή). Αλίμονό τους αν μας πουν να έρθουμε στην τελετή ντυμένοι σεμνά ή να μην πετάξουμε ρύζι κατά την τέλεση του μυστηρίου του γάμου ή – ακόμη περισσότερο! – να εξομολογηθούμε, να νηστέψουμε και να κοινωνήσουμε όταν πρόκειται να συμμετάσχουμε σε μια τελετή (όταν έχουμε δηλ. γάμο, βάφτιση ή μνημόσυνο).

Όχι, επιμένουμε ότι εμείς θα πούμε στον παπά τι θα κάνει! Νομίζουμε πως είναι υπάλληλός μας, ενώ, στην πραγματικότητα, είναι πατέρας μας και πρέπει να κάνουμε ό,τι μας λέει εκείνος.

Συμφέρον για μας είναι να κάνουμε ό,τι μας λέει εκείνος, δηλ. ό,τι μας λέει η Εκκλησία, όχι ν' απαιτούμε να κάνει η Εκκλησία ό,τι θα της πούμε εμείς. Έτσι, ταπεινά, θα πλησιάσουμε το Χριστό (σαν τον άσωτο υιό, που γύρισε κλαίγοντας στον πατέρα του κι όχι εγωιστικά), έτσι θα μπούμε στον παράδεισο. Αν δεν ενδιαφερόμαστε να πλησιάσουμε το Χριστό και να μπούμε στον παράδεισο, τότε για ποιο λόγο να πάμε καν στην εκκλησία; Για επίδειξη; Ας κάνουμε ό,τι θέλουμε έξω από την εκκλησία.

Η εκκλησία (ο ναός) και η Εκκλησία (ο θεσμός) δεν είναι μαγαζί μας. Ούτε μαγαζί του παπά ή του δεσπότη. **Ο παπάς και ο δεσπότης δεν κάνουν ό,τι θέλουν, αλλά υπακούνε στις διδασκαλίες και τους κανόνες που καθιέρωσαν οι άγιοι διδάσκαλοι του χριστιανισμού**, που με σοφία και αγάπη δίδαξαν αυτά που χρειαζόμαστε όλοι εμείς για τη σωτηρία της ψυχής μας.

Πολλές φορές οι ιερείς και οι επίσκοποι (δηλ., όπως είπαμε πριν, ο παπάς και ο δεσπότης) υπακούνε στις απαιτήσεις των ανθρώπων, για να μην τους στενοχωρήσουν, να μην τους εξοργίσουν και τελικά να μην τους διώξουν από το δρόμο του Θεού περισσότερο απ' όσο έχουν ήδη απομακρυνθεί με τη ζωή τους. Όμως κι αυτό πρέπει να γίνεται μέσα σε κάποια όρια. Δεν είναι προς όφελός μας να προσπαθούμε να πείσουμε τους ιερείς ή τον επίσκοπο να γίνει το θέλημά μας. Με το θέλημά μας δεν ανεβαίνουμε στον ουρανό. Ικανοποιούμε τον εγωισμό μας, προβαλλόμαστε στους γύρω μας, αλλά δεν ανεβαίνουμε στον ουρανό. Στον ουρανό ανεβαίνουμε με το θέλημα του Θεού.

Κανονικά, σε κάθε συνάνθρωπό μας πρέπει να υπακούμε, εκτός απ' όταν μας λέει κάτι αντίθετο στις εντολές του Θεού. Πολύ περισσότερο πρέπει να υπακούμε στους ιερείς και τους

επισκόπους μας. Όχι χωρίς σκέψη, όχι σαν άβουλα όντα, αλλά σαν σοβαροί και συνειδητοί χριστιανοί.

Οι ιερείς και οι επίσκοποι δεν είναι αλάθητοι, ούτε αναμάρτητοι. Αν πιστεύουμε πως ο ιερέας ή ο επίσκοπος κάνει λάθος, ας του το εξηγήσουμε με σεβασμό και σεμνότητα. Αλλά οι πιο πολλές περιπτώσεις διαφωνίας είναι καθαρά εγωιστικές (θέλουμε αυτό που μας κατεβάζει η κεφαλή μας, δεν ακούμε καν αυτό που μας λέει ο παπάς) και δεν έχουν καμία σχέση με σοβαρά θέματα.

Όμως έχουμε άλλη μια ομάδα συνανθρώπων μας, που νομίζουν οι ίδιοι πως είναι πολύ καλοί χριστιανοί, αλλά ότι, ακριβώς επειδή «είναι πολύ καλοί χριστιανοί», οι παπάδες πρέπει να τους κάνουν όλα τα χατήρια και να γίνουν εκείνοι κουμανταδόροι στην εκκλησία! Αλλιώς, αλίμονο στον παπά! Δε θα ξαναπατήσουν στην εκκλησία!

Πότε θα καταλάβουμε πως **στην εκκλησία πηγαίνουμε για να σωθούμε εμείς κι όχι για να ωφελήσουμε τον παπά;** Δε θέλουμε να ξαναπάμε; Δε θέλουμε να νηστεύουμε, να εξομολογούμαστε, να μεταλαβαίνουμε; Δε μας φταίει κανείς παπάς ή δεσπότης. Φταίει ο εγωισμός μας και όλα τα υπόλοιπα είναι δικαιολογίες. **Αν θέλαμε να κάνουμε αυτό που διδάσκουν οι άγιοί μας, δε θα μας εμπόδιζε ούτε ο χειρότερος ιερέας ή επίσκοπος.** Αντίθετα, με τη σεμνότητα, τη σοβαρότητα, την ταπείνωση και την αγάπη μας θα μπορούσαμε και το χειρότερο ιερέα ή επίσκοπο να τον βοηθήσουμε να γίνει καλύτερος και να σωθεί.

Αλλά εμείς δε θέλουμε να σωθεί. Δε θέλουμε να σωθεί κανείς, εκτός από εμάς και τα παιδιά μας. Δε συγχωρούμε κανένα, δεν αγαπάμε παρά μόνο εκείνους που μας αγαπούν. Και σίγουρα ξέρουμε πως ο Χριστός αυτό δίδαξε, να συγχωρούμε, να τους αγαπάμε όλους και να προσπαθούμε να σωθούν όλοι, ακόμα και οι πιο αμαρτωλοί, ακόμα και οι χειρότεροι εχθροί μας και εχθροί της οικογένειάς μας!

Ίσως δεν ξέρουμε πως ο Χριστός δίδαξε να νηστεύουμε, να πηγαίνουμε στην εκκλησία, να κοινωνούμε (μεταλαβαίνουμε) κ.τ.λ. Ίσως νομίζουμε πως αυτά τα γράψανε «παπάδες και καλογέροι». **Όμως σίγουρα ξέρουμε πως ο Χριστός δίδαξε να συγχωρούμε, να τους αγαπάμε όλους και να προσπαθούμε να σωθούν όλοι.** Δεν έχουμε λοιπόν καμιά δικαιολογία που δεν το κάνουμε.

Και κάτι ακόμα: μήπως νομίζουμε πως είμαστε αναμάρτητοι; Πως δε χρειαζόμαστε νηστεία, εξομολόγηση, μετάνοια, θεία κοινωνία, ταπείνωση, επειδή, δήθεν, «τους αγαπάμε όλους, είμαστε δίκαιοι και σε όλα σωστοί»;

Όχι. Αν δεν θέλουμε με αληθινό πόνο ψυχής να συγχωρεθούν και να σωθούν οι εχθροί μας, αλλά κι αν δε νηστεύουμε, δεν εξομολογούμαστε, δεν κοινωνούμε (όχι μια φορά το χρόνο, εννοείται), δεν πηγαίνουμε στην εκκλησία, δεν… δεν…, πώς είμαστε «δίκαιοι και σωστοί»; Εγωιστές και υποκριτές είμαστε, αυτό είναι όλο.

Δεκαπενταύγουστος χωρίς νηστεία και χωρίς εκκλησία…

Μέχρι προχθές στην Ορθόδοξη Εκκλησία είχαμε τη νηστεία του δεκαπενταύγουστου, προς τιμήν της Παναγίας, που στις 15 Αυγούστου γιορτάζουμε την κοίμησή της, το «Πάσχα του καλοκαιρού».

Δεν ήταν μόνο περίοδος νηστείας, αλλά και έντονης πνευματικής ζωής, γιατί κάθε βράδυ στις εκκλησίες μας τελούσαμε την παράκληση της Παναγίας, μια από τις ωραιότερες και πιο αγαπητές στους χριστιανούς προγόνους μας εκκλησιαστικές τελετές.

Όμως εμείς την ώρα εκείνη (αν δε δουλεύαμε ως υπάλληλοι – οπότε ήμασταν όντως δικαιολογημένοι) πηγαίναμε για μπάνιο ή για καφέ ή βγάζαμε βόλτα το σκυλάκι μας… Κάθε απόγευμα· ούτε μια φορά δεν ξεφύγαμε, πηγαίνοντας στην εκκλησία, για ν' ατενίσουμε τη γη από τον ουρανό. Και δε χάσαμε ευκαιρία να φάμε κρέας σε ένα σωρό χοροεσπερίδες ή «πολιτιστικές εκδηλώσεις», που διοργάνωσαν σύλλογοι, φορείς και ομάδες κάθε λογής ή εμείς οι ίδιοι. Ούτε που σκεφτήκαμε πως είναι νηστεία, ούτε που σκεφτήκαμε να πάμε στην παράκληση, ίσως ούτε που ξέραμε ότι υπάρχει η παράκληση της Παναγίας και τελείται στις εκκλησιές μας κάθε χρόνο τα μαγευτικά απογεύματα του δεκαπενταύγουστου…

Και στην Παναγία που πήγαμε ή θα πάμε (ανήμερα της γιορτής της), πάμε χωρίς να σκεφτούμε τίποτα, χωρίς να ξέρουμε, αλλά και χωρίς να θέλουμε να μάθουμε τίποτα. Πραγματικά, σαν άβουλα όντα.

Πάντως τώρα τα ξέρουμε. Τα ξέρουμε για του χρόνου. Ξέρουμε κάτι για την επόμενη Κυριακή, την επόμενη γιορτή, την επόμενη λειτουργία.

Το ξέρουμε, όχι για ν' αγανακτήσουμε ενάντια σ' αυτόν τον παπά που μας το υπενθύμισε, αλλά για να το σκεφτούμε και να βελτιωθούμε.

Άθεοι και χριστιανοί στην ελληνική κοινωνία

Κατά κάποιους υπολογισμούς, το 50% του ελληνικού πληθυσμού είναι άθεοι.

Από το άλλο 50%, που είναι ορθόδοξοι χριστιανοί, το 30-40, διαθέτει μια δεισιδαιμονική πίστη: είναι άνθρωποι που πηγαίνουν στην εκκλησία μερικές φορές το χρόνο (τις γνωστές γιορτές και σε τελετές που ενέχουν και κοινωνικό χαρακτήρα) και ανάβουν το κερί τους για «να έχει καλά ο Θεός» τους ίδιους και τα παιδιά τους. Δεν επιθυμούν την είσοδο τη δική τους και των μελών της οικογένειάς τους στη βασιλεία των ουρανών, που ίσως δεν τη σκέφτονται καν ή ίσως να μην είναι και απόλυτα σίγουρη ότι υπάρχει, αλλά η επιθυμία τους εξαντλείται στην επίτευξη μιας κατά το δυνατόν ακύμαντης επίγειας ζωής. Κοινωνούν μία ή ίσως δύο φορές το χρόνο, για το έθιμο ή «για το καλό», νηστεύουν μόνο τη Μεγάλη Εβδομάδα και ίσως μια δυο φορές το χρόνο ακόμη και προσεύχονται σπάνια και μόνο όταν έχουν να αντιμετωπίσουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα. Δε γνωρίζουν και, αν το πληροφορηθούν, δύσκολα το αποδέχονται, ότι η ζωή του χριστιανού είναι κατ' εξοχήν σταυρική και ότι αυτός ο σταυρικός της χαρακτήρας οδηγεί τον άνθρωπο στην αγιότητα. Η αγιότητα δεν ανήκει στα ενδιαφέροντά τους, ενώ την πνευματική και μυστηριακή ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά βάσιν την αγνοούν.

Παρόλα αυτά, δεν είναι άθεοι, αλλά ορθόδοξοι χριστιανοί (απλώς, ακατήχητοι και χωρίς επίγνωση). Και τούτο, διότι: α) ως νήπια είχαν βαφτιστεί με τη φροντίδα των γονιών τους και β) αυτοπροσδιορίζονται ως ορθόδοξοι χριστιανοί. Πιθανότατα επίσης είναι έντιμοι και καλοί άνθρωποι.

Μόνο το 20-10% του ελληνικού πληθυσμού (και μάλλον το ποσοστό αυτό πλησιάζει το 10 παρά το 20%) είναι συνειδητοποιημένοι ορθόδοξοι χριστιανοί, που επιθυμούν την είσοδό τους στη βασιλεία των ουρανών και αγωνίζονται πνευματικά και ηθικά γι' αυτό, συμμετέχοντας με συνέπεια και επίγνωση στην πνευματική και μυστηριακή ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Κάποιοι από αυτούς είναι και άγιοι, συνήθως άγνωστοι στον πολύ κόσμο και φυσικά χωρίς να θεωρούν τον εαυτό τους άγιο.

Βεβαίως, αν 10% των Ελλήνων είναι συνειδητοποιημένοι ορθόδοξοι χριστιανοί, πρόκειται για ένα πληθυσμό περίπου ενός εκατομμυρίου ανθρώπων, δηλ. για σημαντικό πλήθος. Άραγε είναι τόσο πολλοί;

Άραγε, εμείς σε ποια από τις παραπάνω ομάδες του ελληνικού πληθυσμού εντασσόμαστε; Και, το κυριότερο, σε ποια ομάδα θέλουμε να ενταχθούμε;

Γιατί, αν θέλουμε να ενταχθούμε στους συνειδητούς χριστιανούς, μπορούμε να μάθουμε πολλά για την πίστη των πατέρων μας και την πνευματική και ηθική ζωή που διδάσκουν οι άγιοί μας. Ζούμε στην εποχή της πληροφορίας, αλλά και σε μια χώρα γεμάτη ορθόδοξες ενορίες και εκκλησίες. Ο παπάς είναι δίπλα μας, ας τον ρωτήσουμε. Δε δαγκώνει.

Ας βάλουμε λίγο Χριστό στη ζωή μας. Όχι μόνο δε δαγκώνει, αλλά θα μας γιατρέψει από τις πληγές που μας ανοίγουν κάθε μέρα εκείνοι που αληθινά «δαγκώνουν» εμάς και τα παιδιά μας…

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. 741 00 ΡΕΘΥΜΝΟ. Τηλ.: 28310 28854 - e-mail: riginiot@gmail.com
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: Ενορία Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Θεόδωρος Ι. Ρηγινιώτης